

ZARZĄDZENIE MINISTRÓW OBRONY NARODOWEJ, SPRAW WEWNĘTRZNYCH I KOMUNIKACJI

z dnia 5 kwietnia 1984 r.

w sprawie warunków poruszania się po drogach pojazdów specjalnych Sił Zbrojnych, Milicji Obywatelskiej i Służby Więziennej oraz innych pojazdów Sił Zbrojnych i Milicji Obywatelskiej poruszających się w kolumnach, jak również warunków technicznych pojazdów specjalnych Sił Zbrojnych.

Na podstawie art. 52 ust. 6 i art. 57 ust. 4 ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. — Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 6, poz. 35) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Przepisy zarządzenia stosuje się do:

- 1) pojazdów specjalnych Sił Zbrojnych oraz — z wyjątkiem przepisów określających warunki techniczne — do pojazdów specjalnych Milicji Obywatelskiej i Służby Więziennej:
 - a) pojazdów samochodowych:
 - kołowych (transporterów opancerzonych, samochodów opancerzonych itp.),
 - gąsienicowych (czołgów, transporterów opancerzonych, podwozi czołgowych, ciągników),
 - b) pojazdów wolnobieżnych (maszyn samobieżnych),
 - c) przyczep (urządzeń przyczepnych);
- 2) kolumn pojazdów Sił Zbrojnych i Milicji Obywatelskiej — trzech lub więcej pojazdów jadących jeden za drugim pod jednym dowództwem (kierownictwem).

2. Przepisy zarządzenia dotyczące pojazdów specjalnych oraz innych pojazdów Milicji Obywatelskiej stosuje się do pojazdów należących do innych organów i jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych, z wyjątkiem pojazdów jednostek wojskowych i przedsiębiorstw.

Rozdział 2

Warunki poruszania się po drogach pojazdów specjalnych.

§ 2. 1. Pojazdy specjalne mogą poruszać się po drogach wymienionych w § 4 ust. 4 rozporządzenia Ministra Komunikacji z dnia 8 grudnia 1983 r. w sprawie warunków technicznych i badań pojazdów (Dz. U. Nr 70, poz. 317), zwanego dalej „rozporządzeniem”, jeżeli nacisk osi pojedynczej pojazdów nie przekracza 100 kN (10 T), a osi wielokrotnej nie przekracza sumy dopuszczalnych nacisków osi składowych, określonych w § 4 ust. 5 rozporządzenia.

2. Na pozostałych drogach nacisk osi pojedynczej pojazdów nie może przekraczać 80 kN (8 T), a nacisk osi wielokrotnej nie może przekraczać sumy dopuszczalnych nacisków osi składowych, określonych w § 4 ust. 3 rozporządzenia.

3. Przejazd drogami pojazdów specjalnych o nacisku osi większym niż określony w ust. 1 i 2, pojazdów gąsienicowych lub pojazdów, których wysokość wraz z ładunkiem przekracza 4 m, jest dozwolony po uzyskaniu stosownego zezwolenia (§ 4).

§ 3. 1. Przepisów § 2 nie stosuje się:

- 1) w razie użycia pojazdów specjalnych do zwalczania klęsk żywiołowych, akcji ratowniczych i prewencyjno-porządkowych, a także w czasie zagrożenia bezpieczeństwa państwa lub porządku publicznego;
- 2) w razie przejazdu po drogach w związku z organizowaniem defilad i udziałem w nich;
- 3) do ruchu pojazdów po drogach stanowiących stałe dojazdy z kompleksów koszarowych do:
 - a) placów ćwiczeń i innych obiektów szkoleniowych,
 - b) stacji ładunkowych,
 - c) dróg łączących poszczególne poligony lub prowadzących bezpośrednio do pobliskich poligonów;
- 4) do ruchu pojazdów specjalnych po drogach łączących poligony bądź prowadzących bezpośrednio ze stacji kolejowych do poligonów.
 2. Przejazd pojazdów specjalnych w celach związanych z defiladami (ust. 1 pkt 2) organ wojskowy uzgadnia z zarządem drogi.
 3. Drogi, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, określają odpowiednio sztab okręgu wojskowego lub wojewódzki urząd spraw wewnętrznych w formie pisemnych ustaleń dokonanych z właściwymi zarządami dróg.

§ 4. 1. W przypadku określonym w § 2 ust. 3 zezwolenia udzielają:

- 1) w stosunku do pojazdów specjalnych Sił Zbrojnych:
 - a) organ komunikacji wojskowej okręgu wojskowego — jeżeli przejazd odbywa się po drogach na obszarze jednego okręgu wojskowego,
 - b) Szefostwo Służby Komunikacji Wojskowej Głównego Kwatermistrzostwa Wojska Polskiego — jeżeli przejazd odbywa się po drogach położonych na obszarze więcej niż jednego okręgu wojskowego;
 - 2) w stosunku do pojazdów specjalnych Milicji Obywatelskiej:
 - a) wojewódzki urząd spraw wewnętrznych — jeżeli przejazd odbywa się na obszarze jednego województwa,
 - b) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych — jeżeli przejazd odbywa się na obszarze więcej niż jednego województwa;
 - 3) w stosunku do pojazdów specjalnych Służby Więziennej:
 - a) okręgowy zarząd zakładów karnych — jeżeli przejazd odbywa się po drogach na obszarze jednego okręgu,
 - b) Centralny Zarząd Zakładów Karnych — jeżeli przejazd odbywa się po drogach na obszarze więcej niż jednego okręgu.
2. W celu udzielenia zezwolenia organy wymienione w ust. 1 uzgadniają z właściwym zarządem dróg (§ 5 ust. 1) trasę przejazdu, podając jego termin, miejsce rozpo-

częcia i zakończenia oraz parametry techniczno-eksploatacyjne pojazdu.

3. Zarząd dróg potwierdza zgłoszoną trasę przejazdu lub proponuje inną oraz określa warunki, na jakich przejazd może się odbyć.

4. W wyjątkowych sytuacjach organy określone w ust. 1 pkt 1 mogą wydawać zezwolenia na przejazd tylko na podstawie map sieci drogowej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (§ 5 ust. 2), bez uprzedniego uzgodnienia trasy z właściwym zarządem dróg, z tym że zarząd ten powinien być niezwłocznie powiadomiony o trasie przejazdu i nacisku osi przejeżdżających pojazdów.

5. W zezwoleniu określa się termin jego ważności, a ponadto parametry techniczno-eksploatacyjne pojazdu (pojazdów), miejsce rozpoczęcia, zakończenia i trasę przejazdu oraz warunki, na jakich przejazd może się odbyć.

§ 5. 1. Zarządem drogi, o którym mowa w § 4 ust. 2, jest:

- 1) dyrekcja okręgowa dróg publicznych właściwa ze względu na miejsce rozpoczęcia przejazdu — w odniesieniu do przejazdów po drogach, dla których naczelnym organem administracji państwowej jest Minister Komunikacji;
- 2) wojewódzki zarząd dróg miejskich w stosunku do dróg w granicach administracyjnych miast na terenie danego województwa, a w razie niewystępowania wojewódzkiego zarządu dróg miejskich — zarząd dróg właściwy dla miasta lub inna jednostka organizacyjna pełniąca funkcję zarządu drogi — w odniesieniu do przejazdów po drogach, dla których naczelnym organem administracji państwowej jest Minister Administracji i Gospodarki Przestrzennej.

2. Dyrekcje okręgowe dróg publicznych, na podstawie danych własnych i danych otrzymywanych z pozostałych zarządów dróg, są obowiązane uaktualniać i uzupełniać coocznie albumy map i sieci drogowej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w skali 1:100 000 i za pośrednictwem Centralnego Zarządu Dróg Publicznych Ministerstwa Komunikacji dostarczać je organom wymienionym w § 4 ust. 1 pkt 1. Organy te mogą korzystać również z map i innych danych znajdujących się w zarządach dróg, dotyczących stanu dróg i obiektów drogowych.

Rozdział 3

Warunki poruszania się pojazdów w kolumnach.

§ 6. 1. Przejazd kolumn pojazdów Sił Zbrojnych i Milicji Obywatelskiej po drogach może odbywać się:

- 1) w warunkach normalnego ruchu publicznego;
- 2) przy ruchu kierowanym;
- 3) przy całkowitym zamknięciu drogi dla ruchu publicznego.

2. Liczbę pojazdów jadących w kolumnie, jej długość oraz odległości między pojazdami i poszczególnymi członami kolumny ustalają organy odpowiedzialne za przejazd kolumny.

3. Jeżeli przejazd kolumny ma odbyć się po drodze zamkniętej dla ruchu publicznego, dowódca (kierownik) organizujący przejazd może zarządzić jazdę w sposób odbiegający od zasad ruchu drogowego (w szczególności jazdę ze światłami zamaskowanymi, z zastosowaniem urządzeń przyciemniających lub noktowizorów, jednoczesną jazdę w tym samym kierunku całą szerokością jezdni).

4. Zamknięcie drogi publicznej na wniosek organu

wojskowego albo organu lub jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Spraw Wewnętrznych wymaga zgody Ministra Komunikacji — w odniesieniu do dróg oznaczonych znakiem z numerem drogi międzynarodowej, a w odniesieniu do pozostałych dróg — wojewody. Nie dotyczy to przejazdu kolumn w sytuacjach określonych w § 3 ust. 1 pkt 1.

Rozdział 4

Warunki techniczne pojazdów specjalnych Sił Zbrojnych.

§ 7. Przepisy niniejszego rozdziału określają warunki techniczne pojazdów specjalnych Sił Zbrojnych, które ze względu na swe przeznaczenie nie mogą być zbudowane i wyposażone w całości zgodnie z warunkami określonymi w dziale III ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. — Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 6, poz. 35) oraz w rozporządzeniu.

§ 8. Do ruchu na drogach publicznych dopuszcza się tylko takie pojazdy specjalne Sił Zbrojnych, które są zbudowane i utrzymane w ten sposób, że nie będą zagrażać bezpieczeństwu publicznemu i porządkowi ruchu drogowego oraz w miarę możliwości nie będą niszczyć nawierzchni dróg.

§ 9. 1. Pojazd specjalny powinien być wyposażony w pewnie i skutecznie działające urządzenia, przede wszystkim do kierowania, hamowania, sygnalizacji i oświetlenia drogi.

2. Dopuszcza się użycie przyczep bez hamulców, jeżeli ich masa całkowita:

- 1) nie przekracza 750 kg i nie jest większa niż połowa masy własnej pojazdu ciągnącego;
- 2) przekracza 750 kg, ale nie przekracza 25% masy własnej pojazdu ciągnącego;
- 3) przekracza 750 kg i przekracza 25% masy własnej pojazdu ciągnącego, pod warunkiem ograniczenia prędkości do 25 km/h.

3. Przyczepa bez hamulców lub z hamulcem, który nie zapewnia samoczynnego zatrzymania jej w razie zerwania podczas jazdy połączenia z pojazdem ciągnącym, powinna być wyposażona, niezależnie od urządzenia łączącego, w dodatkowe zabezpieczenie (łańcuch, linę), aby w razie zerwania głównego urządzenia łączącego nie doszło do zetknięcia dyszla z powierzchnią jezdni i zapewniano niezbędną kierowalność przyczepy.

4. Ograniczenie prędkości określone w ust. 2 pkt 3 nie dotyczy pojazdów specjalnych biorących udział w ćwiczeniach (zajęciach) wojskowych.

5. Przepis ust. 3 nie dotyczy dział artyleryjskich i urządzeń montowanych na podwoziach tych dział.

§ 10. 1. Pojazd specjalny powinien być wyposażony w następujące światła zewnętrzne, w liczbie określonej w rozporządzeniu:

1) drogowe	— pojazd samochodowy, którego konstrukcja umożliwia rozwijanie prędkości przekraczającej 40 km/h;
2) mijania	— pojazd samochodowy i pojazd wolnobieżny;
3) kierunkowskazy	— pojazd samochodowy kołowy;
4) hamowania „stop”	— pojazd samochodowy kołowy;
5) pozycyjne przednie	— pojazd samochodowy i pojazd wolnobieżny;

- 6) pozycyjne tylne — pojazd samochodowy, pojazd wolnobieżny i przyczepa;
 7) odblaskowe tylne inne — pojazd samochodowy kołowy;
 8) odblaskowe tylne — przyczepa (urządzenie przyczepne);
 9) odblaskowe przednie — przyczepa (urządzenie przyczepne).

2. Dopuszcza się wyposażenie w światła:

- 1) jedno światło drogowe i mijania — pojazdów samochodowych gąsienicowych i pojazdów wolnobieżnych;
 2) obrysowe zamiast pozycyjnych — pojazdów samochodowych gąsienicowych, pojazdów wolnobieżnych i przyczep;
 3) odblaskowe zamiast pozycyjnych — przyczep (urządzeń przyczepnych)

— jeżeli ze względu na konstrukcję lub przeznaczenie tych pojazdów wyposażenie ich w światła drogowe i mijania w liczbie określonej w rozporządzeniu oraz w światła pozycyjne jest niemożliwe.

§ 11. 1. Pojazd specjalny powinien być wyposażony:

- 1) w lusterko (lusterka) umożliwiające kierowcy obserwację drogi za pojazdem, chyba że względy konstrukcyjne lub potrzeby wojskowe uniemożliwiają umieszczenie jednego lub obydwu lusterek;
 2) w sygnał dźwiękowy o ciągłym i nieprzerwanym tonie.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy przyczep.

§ 12. 1. Pojazd specjalny powinien być oznakowany z przodu i z tyłu w sposób widoczny dla innych użytkowników drogi znakiem sporządzonym z materiału odblaskowego o barwie żółtej samochodowej, a czerwonej z tyłu pojazdu.

2. Znak określony w ust. 1 powinien być umieszczony z przodu i z tyłu pojazdu po lewej stronie w odległości do 40 cm od bocznej płaszczyzny jego obrysu, a wyjątkowo — na środku, oraz nie wyżej niż 180 cm i nie niżej niż 60 cm od powierzchni jezdni. Przyczepy powinny być oznaczone tylko jednym znakiem umieszczonym z tyłu.

3. Wzór oznakowania (ust. 1) określa załącznik do zarządzenia.

Rozdział 5

Przepisy końcowe.

§ 13. Odpowiedzialność za szkody na drogach i obiektach mostowych, wyrządzone w związku z przejazdem pojazdów specjalnych lub kolumn, regulują odrębne przepisy.

§ 14. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

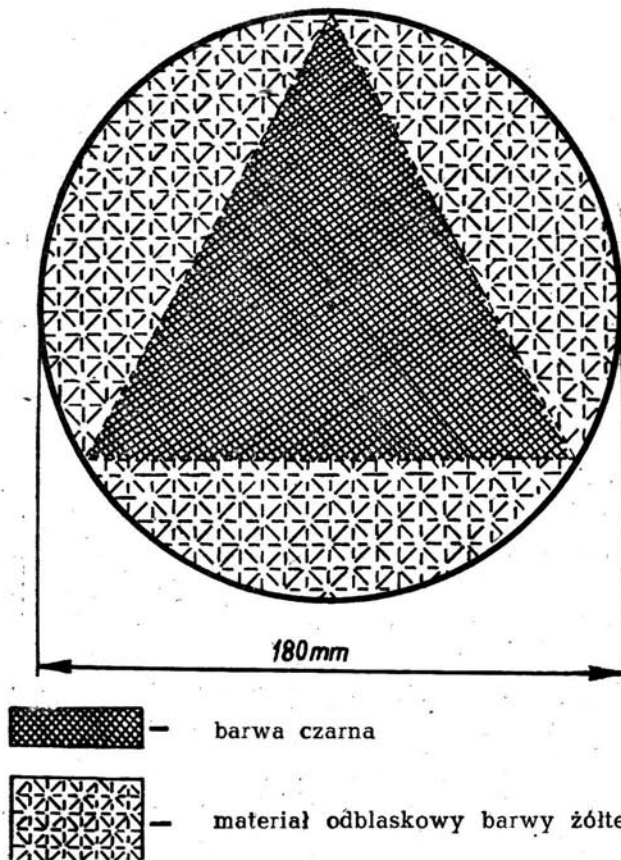
Minister Obrony Narodowej: *F. Siwicki*

Minister Spraw Wewnętrznych: w. z. *K. Straszewski*

Minister Komunikacji: *J. Kamiński*

Załącznik do zarządzenia Ministrów
 Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Komunikacji z dnia
 5 kwietnia 1984 r. (poz. 79)

WZÓR OZNAKOWANIA POJAZDU SPECJALNEGO

Uwaga: Znak umieszcza się wierzchołkiem trójkąta do góry.